

SVÁTEK SVATÉHO MARTINA

Blíží se nám jedenáctý listopad, svátek svatého Martina, který je tradičně spojován s prvním sněhem, svatomartinskou pečinkou a mladým vínem. Kdo to ale vlastně byl svatý Martin a proč se jeho jméno váže ke sněhovým vločkám a hodování? Pokud vás to zajímá, tak jen čtěte dál a všechno se dozvíte. A možná si v jeho jménu užijete i trochu legrace a lá aktivy ve ŠD, která vám (jak doufáme) už začínají pomalu chybět ☺.

Svátek svatého Martina bezesporu patří k těm oblíbenějším církevním svátkům. Mnozí si jej spojují s prvním sněhem (ten má symbolicky vyjadřovat Martinův bílý kůň), ochutnávkou mladého vína pomalu končícího roku a s vypečenou šťavnatou husičkou.

Na legendách je hezké to, že jde o barvitě příběhy, které se na pravdě mohou, ale také vůbec nemusí zakládat. Přinášejí s sebou poselství, poučení a někdy i důvod k trochu hlubšímu zamyšlení. A se svatým Martinem je legend spojeno dokonce několik:

Kdo byl svatý Martin

Martin z Tours je jedním z nejznámějších a také nejoblíbenějších svatých. Patří mezi první "nemučedníky", kteří byli církví prohlášeni za svaté.

Světec se narodil v roce 316 (někdy se udává i rok 317) v římské provincii Panonie ve městě Sabaria (území dnešního Maďarska). Jméno získal po bohu války "Martovi", protože jeho otec, vysloužilý římský voják, si velmi přál, aby syn navázal na jeho vojenskou minulost.

Ještě za Martinova útlého dětství se rodina přestěhovala do Pavie v severní Itálii, kde Martin strávil většinu svého mládí. Poprvé se tu setkal s křesťanstvím a jeho učení ho velmi oslovilo. Obdivoval a vzhlížel k poustevníkům z Egypta a Sýrie, o kterých se tradovaly nejrůznější příběhy. Martinovi rodiče však synovo nadšení a touhu po skromném životě v osamění nijak nesdíleli, a tak byl chlapec už v patnácti letech odveden do armády.

Ačkoli se Martin nikdy nechtěl stát vojákem, plnil vojenské úkoly spolehlivě, oddaně, ale i s notnou dávkou odvahy. I proto byl nakonec povýšen na důstojníka a převelen k císařským gardistům. Následně vojensky působil ve Francii, kde strávil největší část svého života v uniformě. Po celý čas byl spravedlivým a čestným vojákem a svou víru ctil i v armádě. Žil ve skromnosti a úctě ke všem lidem a ke svému otroku se údajně choval stejně jako ke svému bratrovi. Od ostatních vojáků se výrazně lišil a o jeho dobrém srdci hovoří i (asi nejznámější) "martinská" legenda.

Nejspíš pod vlivem předchozích událostí přijal nakonec Martin roku 339 křest a rozhodl se zasvětit svůj život Bohu. Roku 372 se stal biskupem, ovšem i tak žil Martin stále velice skromně v chatrném domku poblíž řeky Loire. Tam nakonec vzniklo i opatství Marmoutier.

Svatý Martin zemřel v 81 letech v Candes u Tours. Stal se patronem vojáků, koní, jezdců, hus a vinařů a nejčastěji bývá zobrazován na koni s půlkou pláště a stojícím žebrákem.

Legendy a lidové obyčeje týkající se Svatého Martina

LEGENDA O MARTINOVĚ PLÁŠTI

V roce 335, za mrazivé zimní noci, potkal Martin u bran města Amiens na severu Francie žebráka. Ten byl jen skromně oblečen, zjevně hladový a promrzlý. Starý muž požádal Martina o pomoc. Martin však u sebe neměl nic, a tak se s žebrákem podělil alespoň o svůj teplý plášť. Rozřal ho mečem a oddělenou část věnoval chudákovi, aby se mohl alespoň trochu zahřát.

Legenda dále vypráví, že se Martinovi následující noc zjevil Ježíš zahalený právě do darované poloviny pláště. Scéna dělení pláště následně patřila po celá staletí k neznámějším, a také nejoblíbenějším motivům církevních umělců.

LEGENDA O MARTINĚ „BÍLÝ KŮŇ“

Skutečný Martin z Tours vůbec nejezdil na bílém koni, jedl a žil skromně. Proto je na pováženu, proč je právě s jeho jménem spojováno jídlo a pití.

Legenda o bílém koni, na kterém Martin přijíždí a veze s sebou první sníh, vznikla docela prozaicky. Lidé si během let jednoduše všimli, že vždy kolem svátku svatého Martina první sníh skutečně přichází; propojili tak jeho jméno s bílým koněm, symbolizujícím první sněhové vločky.

LEGENDA O MARTINOVĚ A HUSÁCH

K huse, resp. husám, se pojí hned dvě legendy. Jedna vypráví o tom, že husy tehdy Martina tak moc rušily při kázání, až je nechal za trest upéct.

Druhý příběh hovoří o tom, že se Martin krátký čas ukrýval mezi husami, protože ze skromnosti nechtěl být jmenován biskupem. Ať tak nebo jinak, se svátkem svatého Martina je zkratka spojena i svatomartinská husa a také ochutnávka níže zmíněného prvního vína.

SVATOMARTINSKÉ VÍNO

Svatomartinská vína jsou první vína nového ročníku a své jméno získala právě podle svátku svatého Martina, kolem něž přicházejí na trh. Jedná se o vína svěží, která sice zrála pouhých několik týdnů, ale za tuto dobu už stačila získat svůj osobitý charakter. Vinaři doporučují, aby se mladá vína vypila do Velikonoc, do kdy si uchovávají svou příjemnou svěžest.

SVATOMARTINSKÉ PEČIVO

Co už se tolik netraduje, avšak se svatým Martinem se tradičně spojovalo a spojuje, je svatomartinské pečivo. Jde o sladké tzv. svatomartinské rohy, podkovy nebo nejčastěji rohlíky posypané cukrem, kterými údajně v minulosti obdarovávala děvčata své milé. Velkým plněným rohlíkem bývala pak obdarována i čeleď, která opouštěla službu.

Hry inspirované svátkem sv. Martina

Máme tu pro vás pár her inspirovaných tímto svátkem i různými obyčejí, které se k němu vážou, takže přejeme hodně zábavy při jejich vybarvování, zdobení i hraní!!!

DESKOVÁ HRA „SVATÝ MARTIN PŘIJÍŽDÍ NA BÍLÉM KONI“

Hra je určená pro dva až čtyři hráče, nebo skupiny hráčů, kteří si jako první hru podle fantazie vybarví a vyzdobí tematickými obrázky.

Následně má každý hráč jednu figurku základní barvy (červená, modrá, zelená žlutá) a jeho úkolem je nasadit si na jedničku nebo na šestku na svou barvu (v rohu, nebo uprostřed herního plánu-jak chce), pohybovat se po herním poli a nasbírat od běloušů, které potká, co nejvíce sněhových vloček ve formě žetonů (vždy, když vstoupí na pole s běloušem, jeden žeton si vezme).

Pokud je na žetonu vločka, narazil na přátelského koníka a může si ji nechat. Pokud je ale na ní obrázek rozzlobeného koně, není tento bělouš v dobrém rozmaru a hráč odchází s prázdnou (žeton dá dospod hromádky). Pro zvýšení dramatickosti hry je možné přidat mezi ostatní do hromádky i žeton se sv. Martinem, který když některý hráč nalezne, přijde o všechny vločky, které již nasbíral.

Hru je možné hrát jen jako prosté sbírání žetonů, nebo jako boj mezi hrajeckými hráči. K druhé variantě slouží trojice soubojových karet se svatomartinskými symboly (husa, rohlík, víno), kterou před zahájením hry dostane každý hráč. Když se poté dva hráči sejdou na jednom poli (tzv. jeden „vyhodí“ druhého), dají si mezi sebou „souboj“ na principu hry „Kámen, nůžky, papír...“ (význam jednotlivých karet je u nich popsán). Ten, který vyhraje nejen, že vyhodí soupeřovu figurku, ale ještě mu může sebrat jednu z již nasbíraných vloček.

Hra končí v momentu, kdy jsou všechny vločky sesbírané a vyhrává samozřejmě ten, kdo jich získá nejvíc. Přejeme příjemnou zábavu!!!

PUZZLE „SVATÝ MARTIN“

Tuto hru je možné hrát jako obyčejné puzzle, takže jen podlepit, vybarvit, rozstříhat a znovu sestavit, ale také jako pohybovou hru, kdy hráči musí jednotlivé puzzle hledat po předem vytyčeném prostoru (pokoj, byt, zahrada,...) a teprve poté je na čas složit. Použit se dají i jako cena v nějaké jiné soutěži nebo hře.

PEXESO „SVATÝ MARTIN“

Opět je možné hrát s těmito kartičkami klasické nebo trojitě pexeso, popřípadě je využít i jinak, viz popis u kartiček.

TAJENKA „SVATÝ MARTIN“

Tajenku je možné luštit jen tak, jako klidovou činnost, nebo ji opět spojit s nějakou pohybovou aktivitou. Výsledný pojem pak děti mohou popisovat, předvádět pantomimou, nebo například běžet napsat někam na nějaké vzdálené místo, aby jim naskočil čas. Odměnu ponecháme zcela na vaší fantazii 😊.

TAK HODNĚ ZÁBAVY!!!

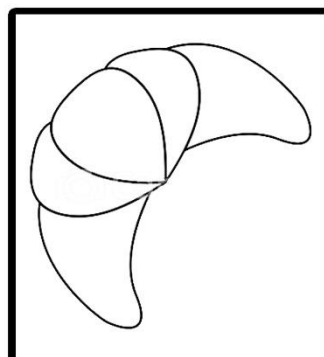
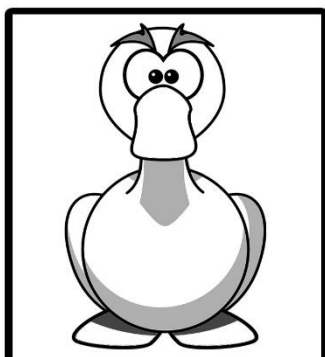
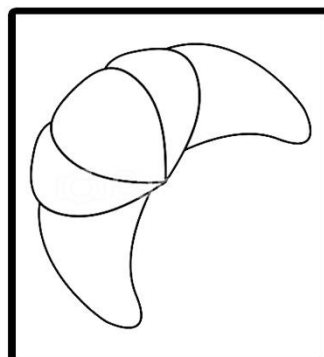
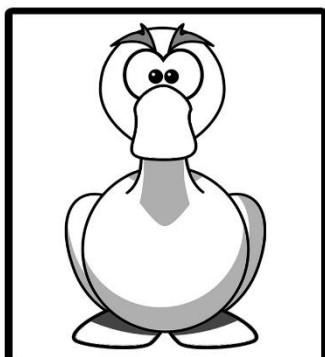
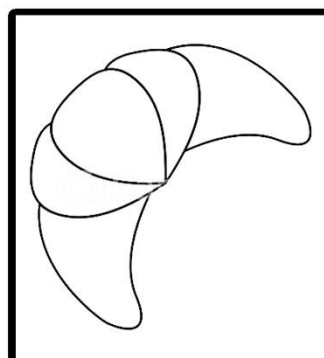
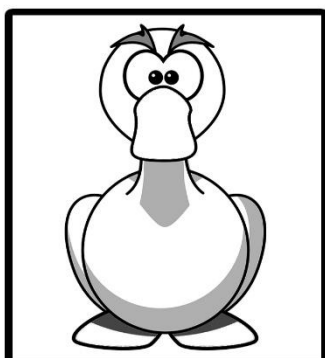
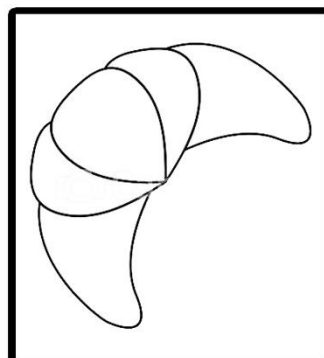
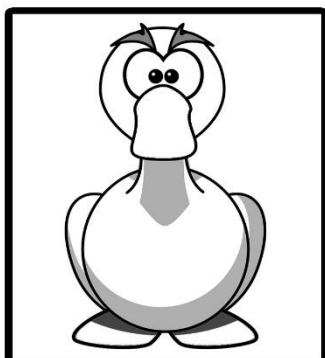
DESKOVÁ HRA

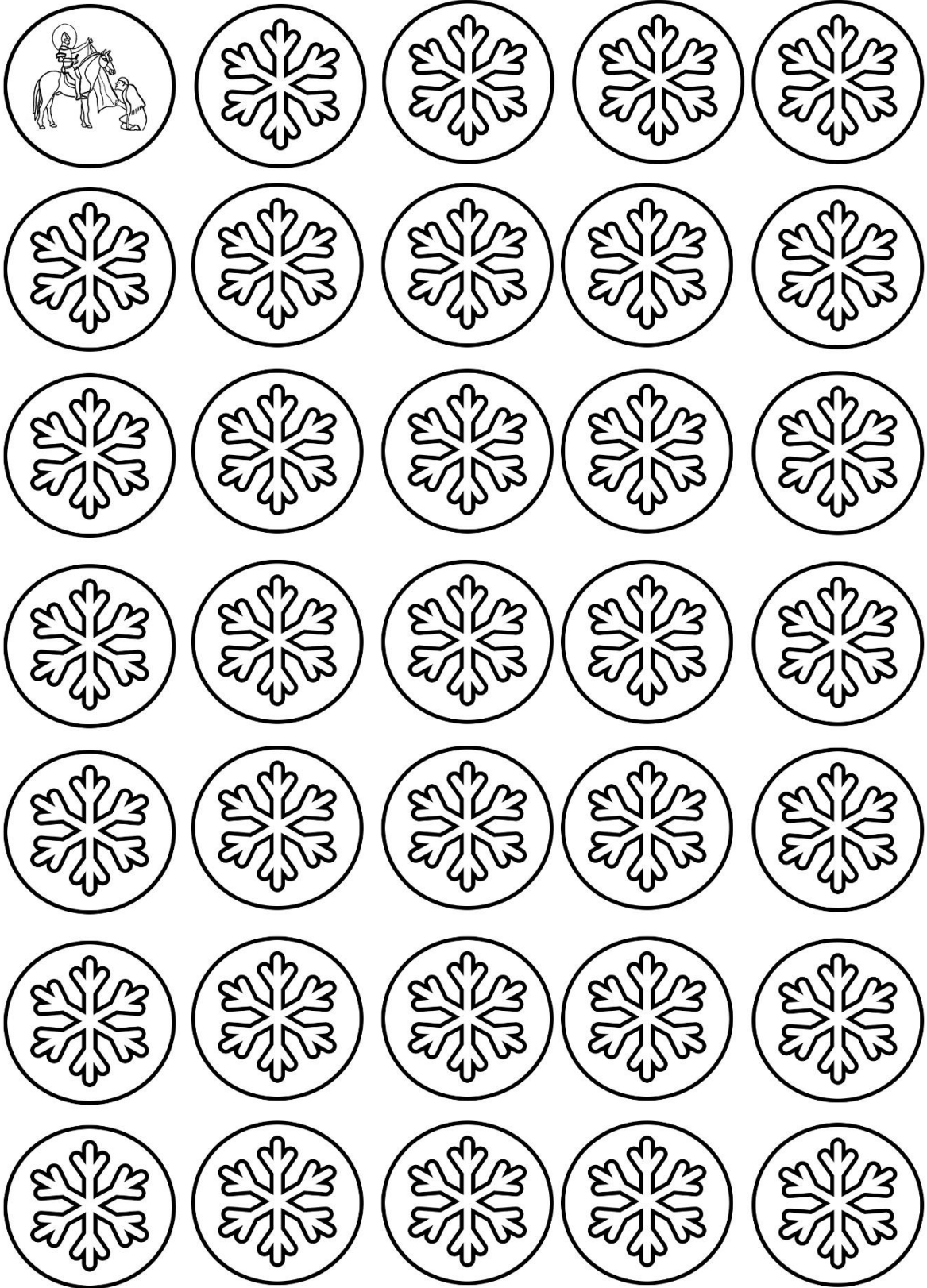
SVATÝ MARTIN PŘIJÍŽDÍ NA BÍLÉM KONI

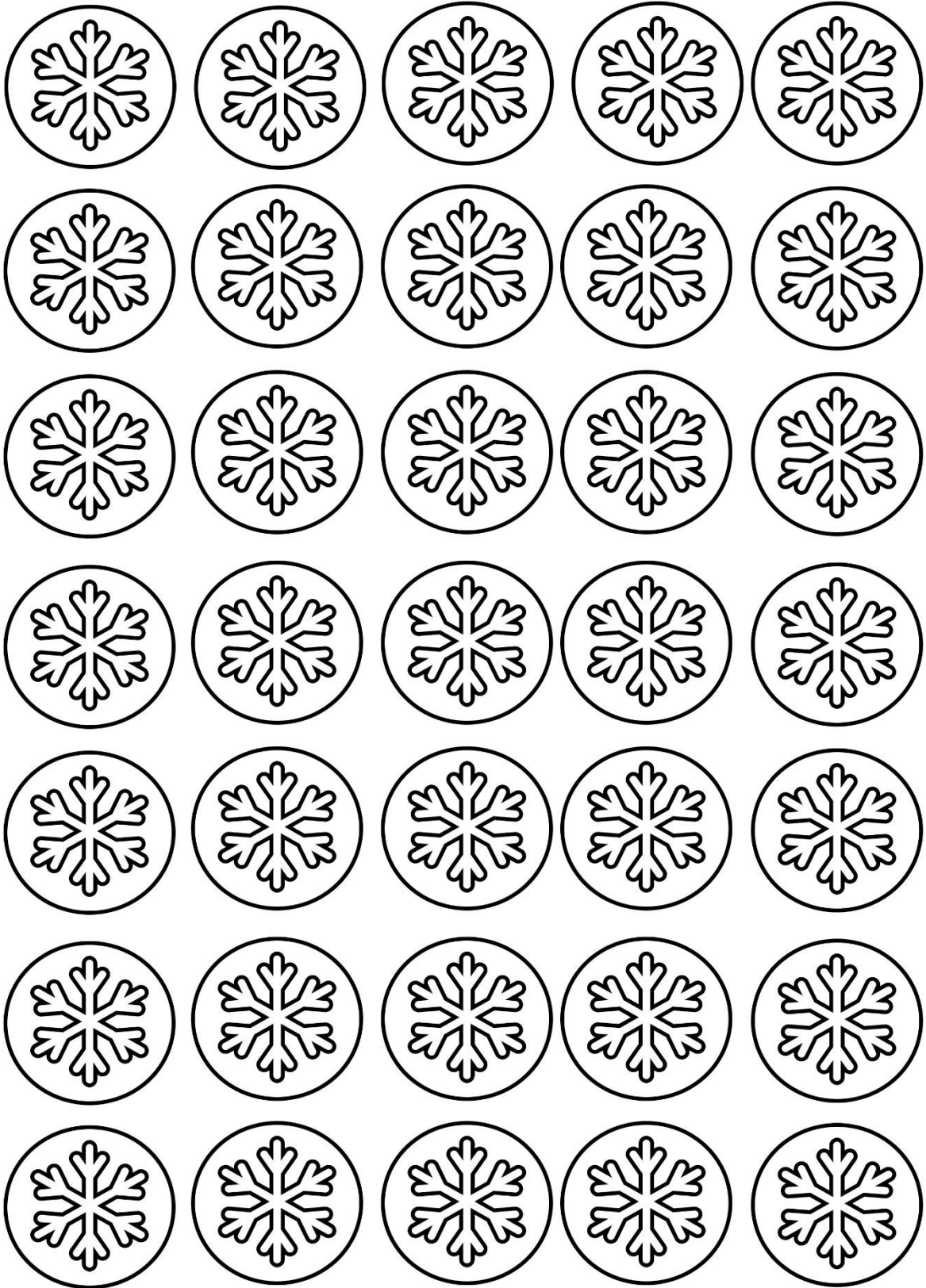
Č												Z
									M			
												
			Ž									
												
			Z									
									Č			
M												Ž

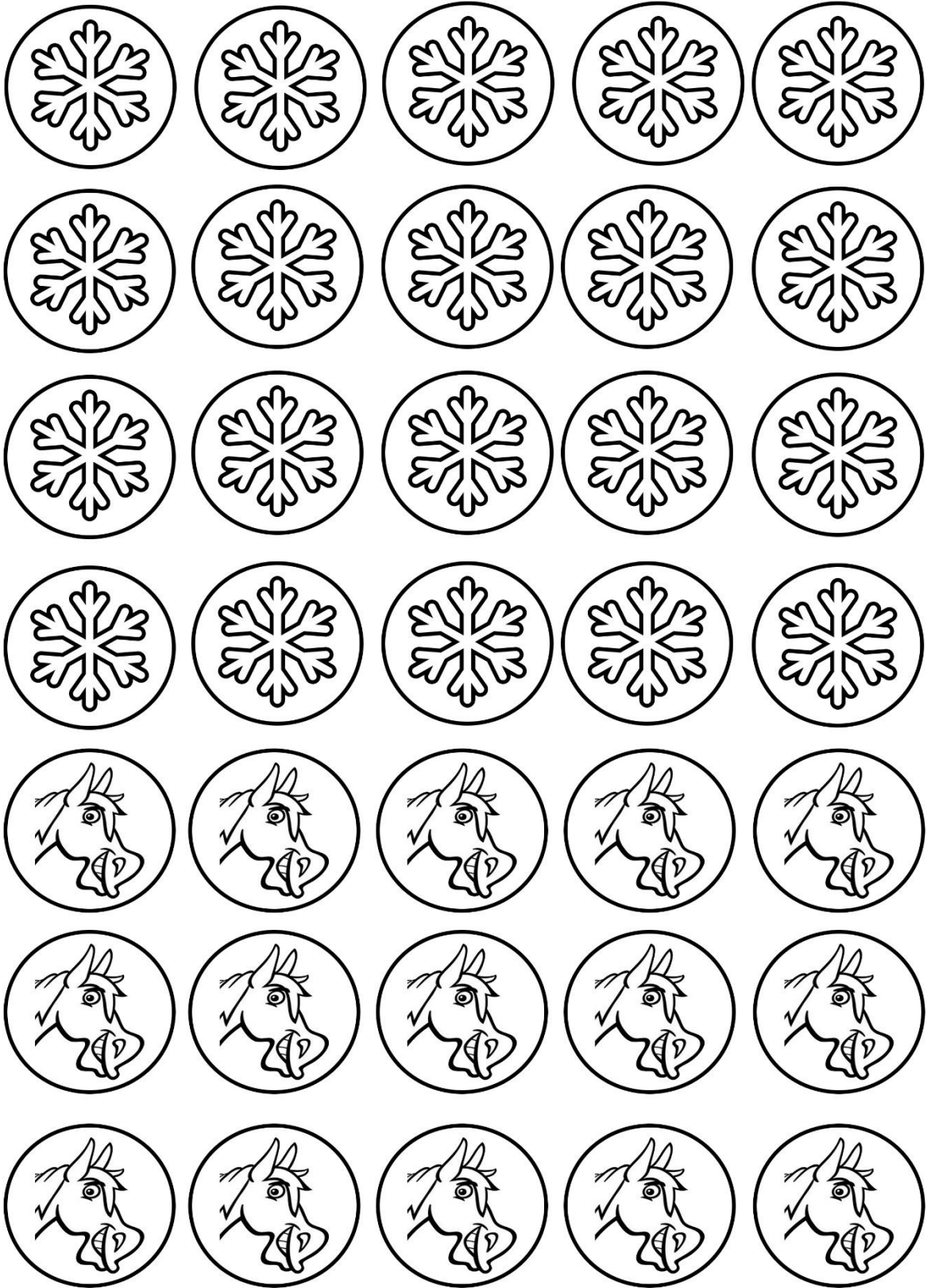
KARTY NA SOUBOJ:

Huse zaskočí rohlík, ale vypije víno.
Rohlík se rozmočí ve víně, ale zadusí husu.
Vino rozmáčí rohlík, ale je vypito husou..

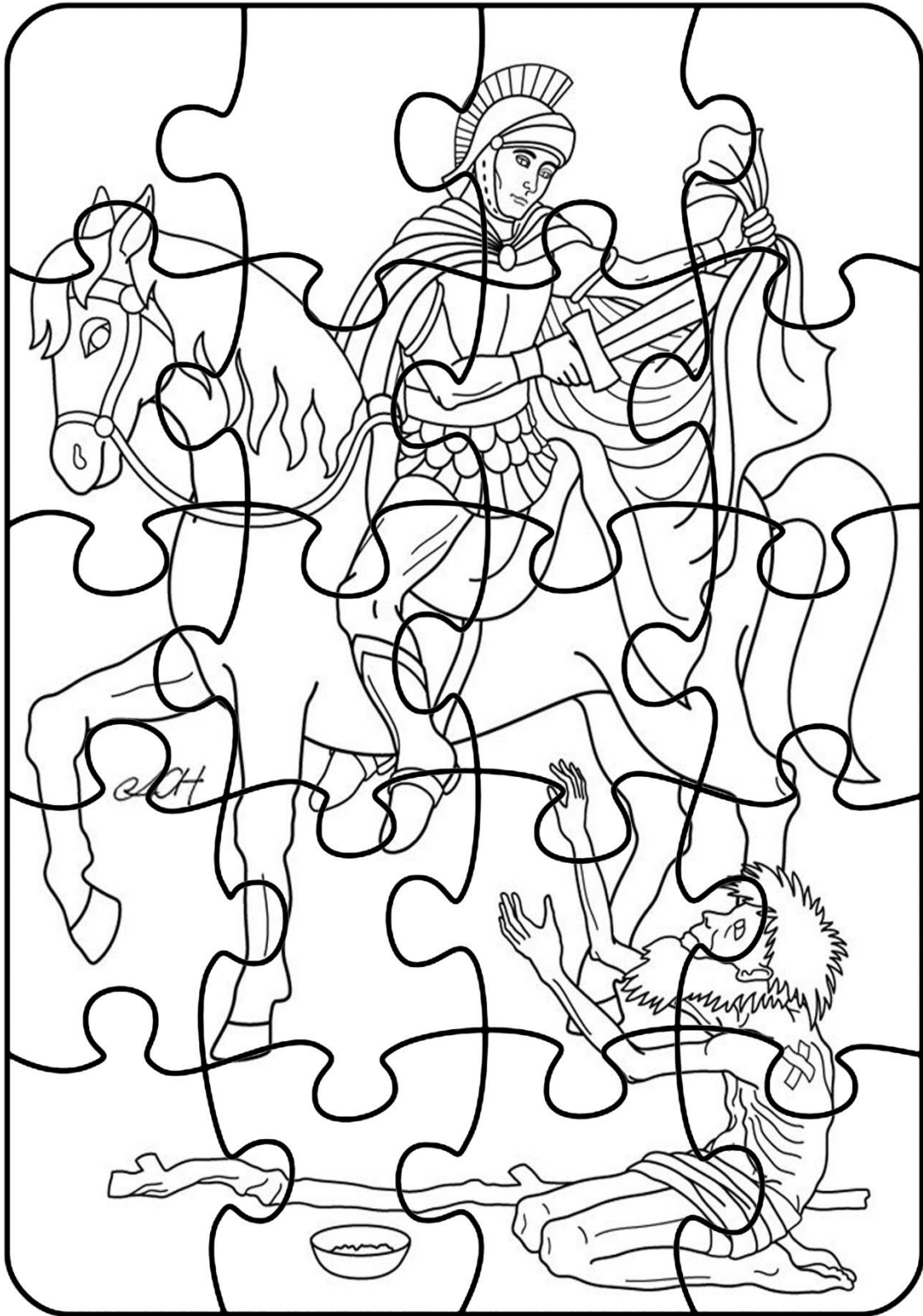

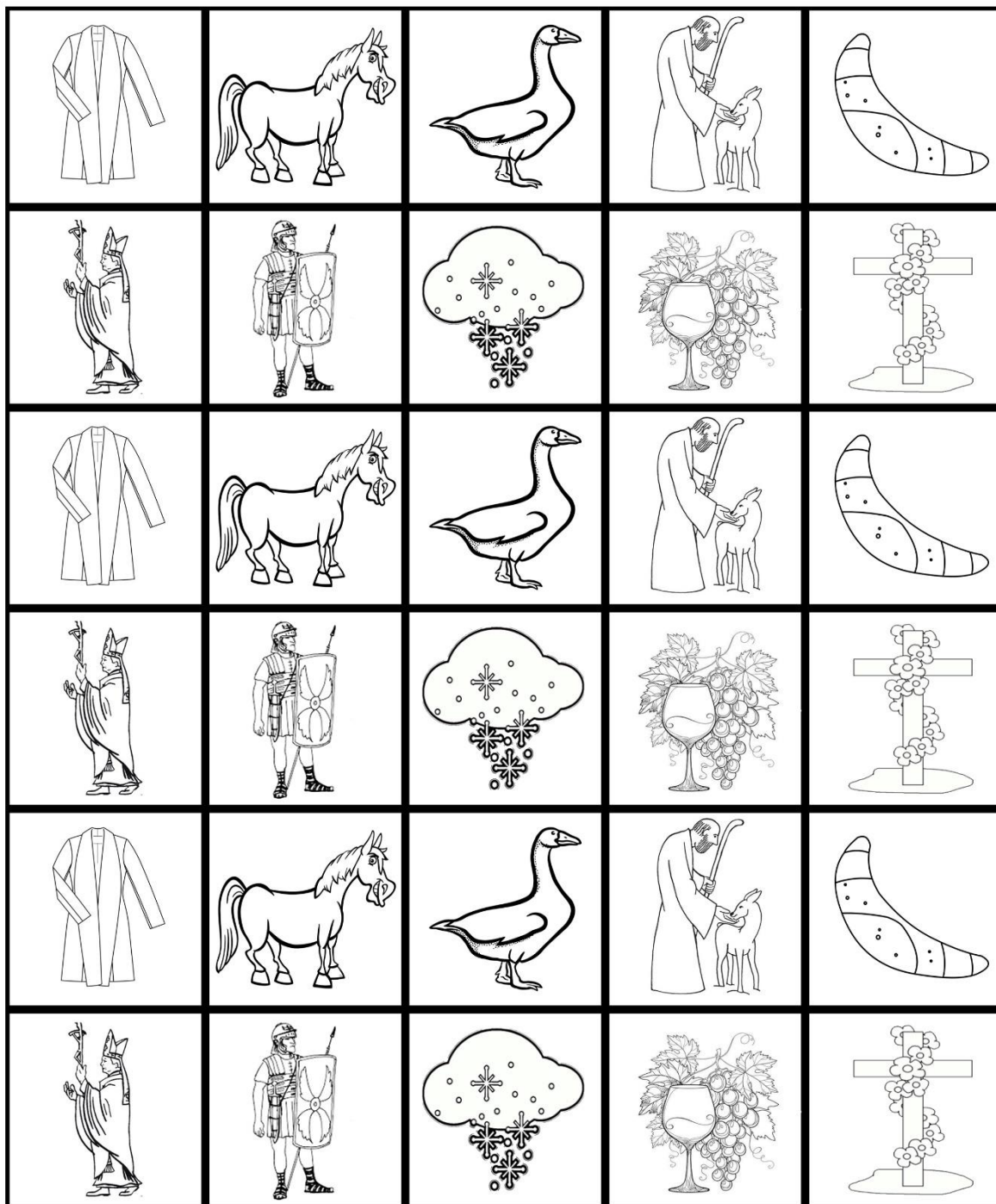

PUZZLE

PEXESO

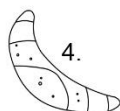
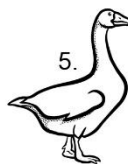
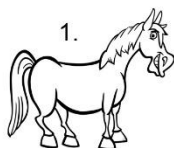
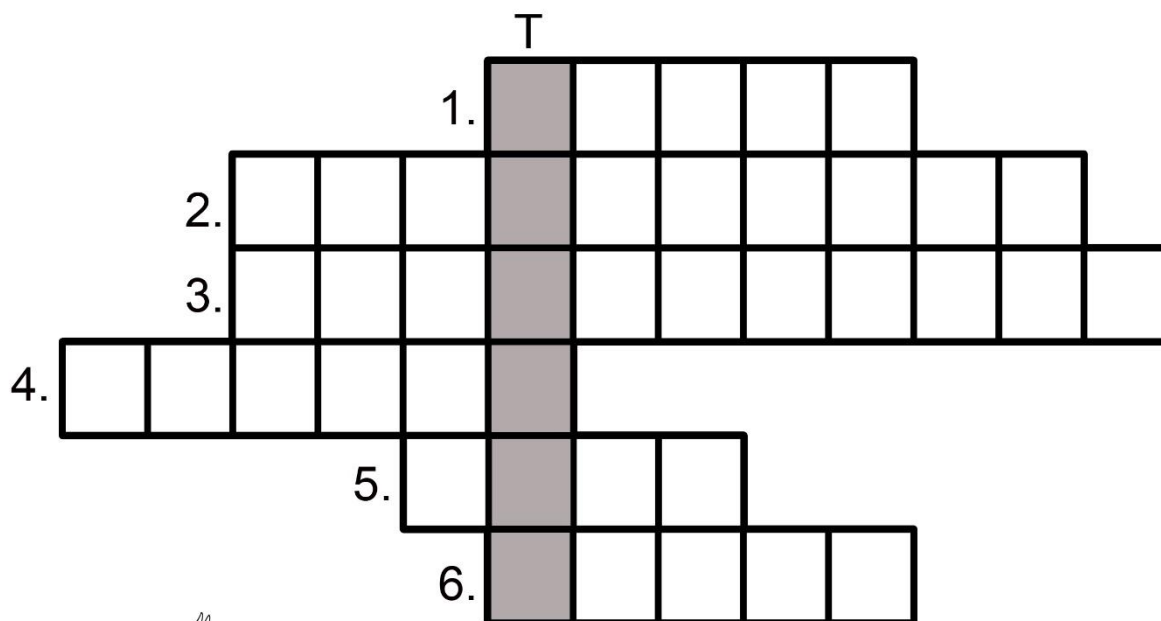
S kartičkami lze hrát klasické pexeso, nebo trojité pexeso. Také je možné poschovávat po místnosti nebo zahradě a hledat, nebo si o nich společně povídat (o jejich vztahu ke svatému Martinovi, využití, zajímavostech apod.)

TAJENKA

TAJENKA SVATÉHO MARTINA

(PŘI VYPLŇOVÁNÍ VYCHÁZEJTE Z ČLÁNKU)

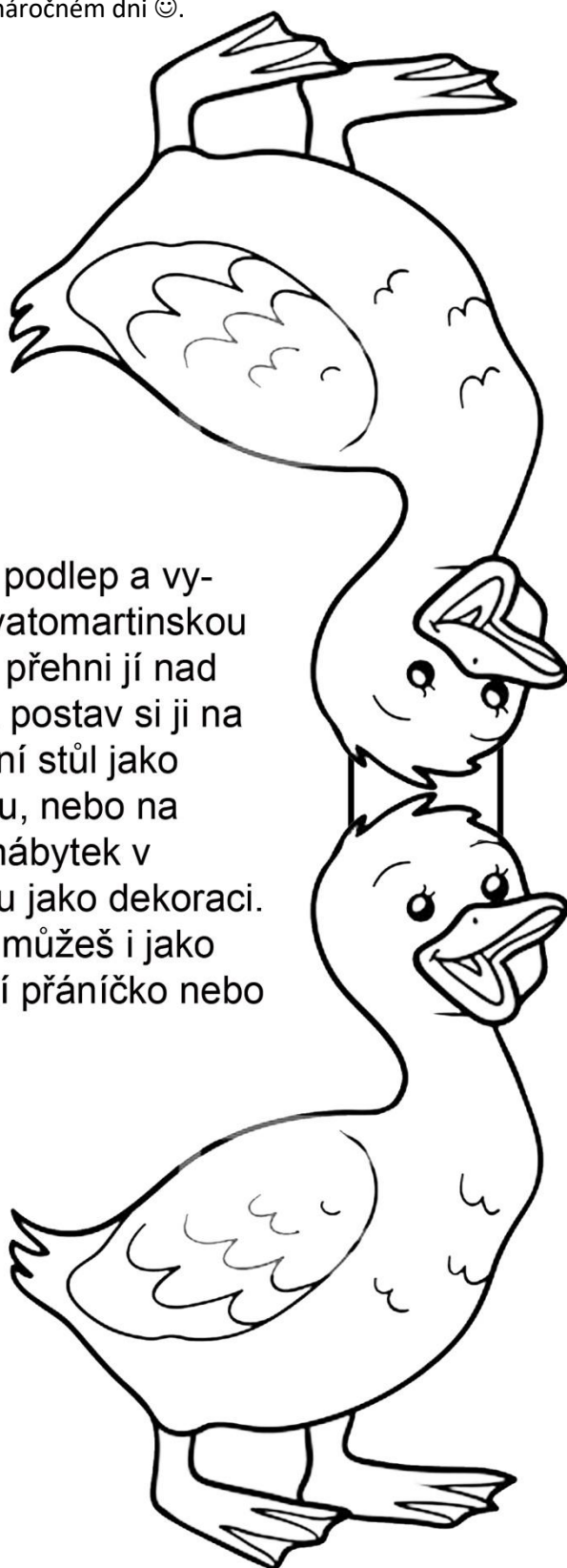
1. Jakou barvu má podle pranostiky tažné zvíře symbolizující sv. Martina?
2. Které křesťanské svátky jsou posledním termínem, do kterého by se podle vinařů mělo vypít svatomartinské víno, aby si uchovala svou čerstvost a lahodnou chuť?
3. Kým byli Egypťané a Syřané k nimž sv. Martin vzhlížel a které obdivoval, než se stal vojákem?
4. Jaké svatomartinské pečivo dávali kdysi mladé dívky svým milým jako dárek?
5. Který vodní pták je symbolem sv. Martina a peče se v listopadu na jeho počest?
6. Co podle legendy rozsekl sv. Martin vedví, aby zahřál žebráka, kterého potkal u bran města Amiens?

TAJENKA: Čím se roku 372 stal sv. Martin, když přijal křest a opustil Římskou armádu?

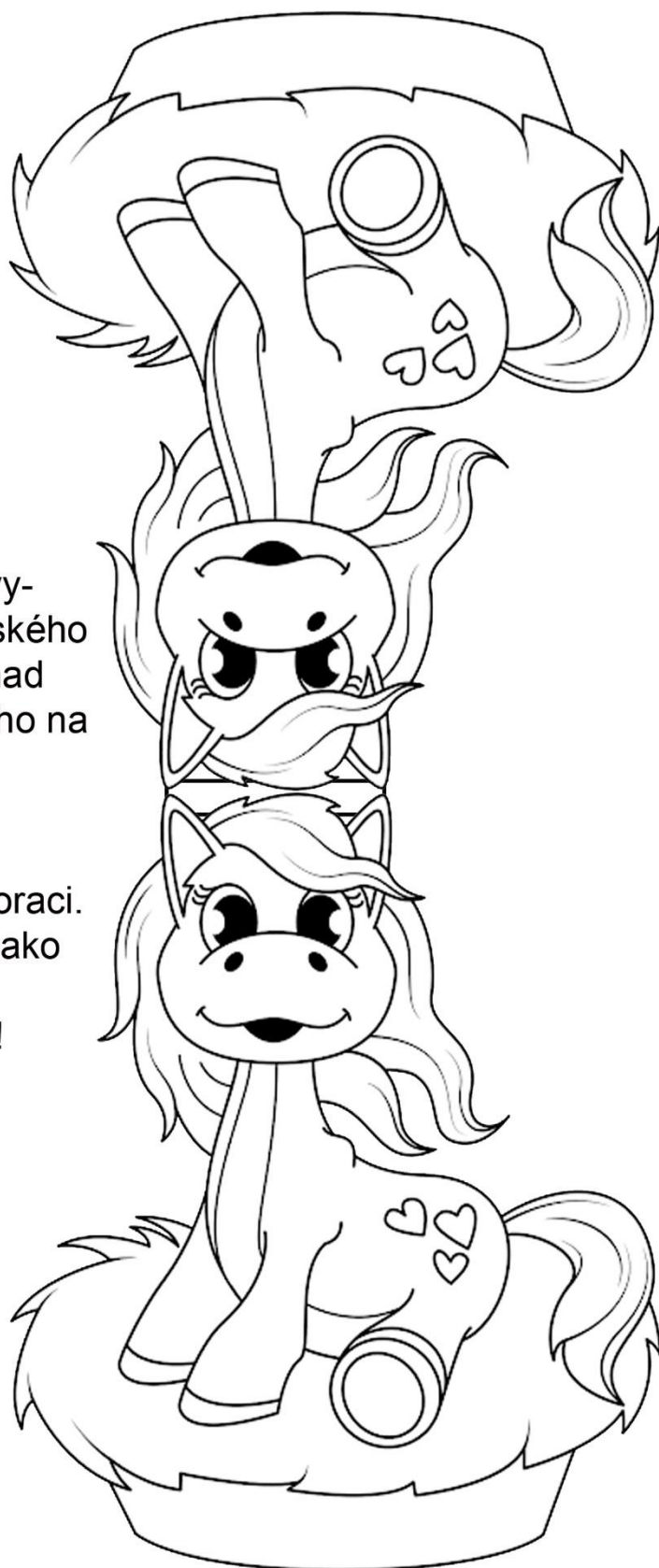
Výtvarné činnosti inspirované svátkem sv. Martina

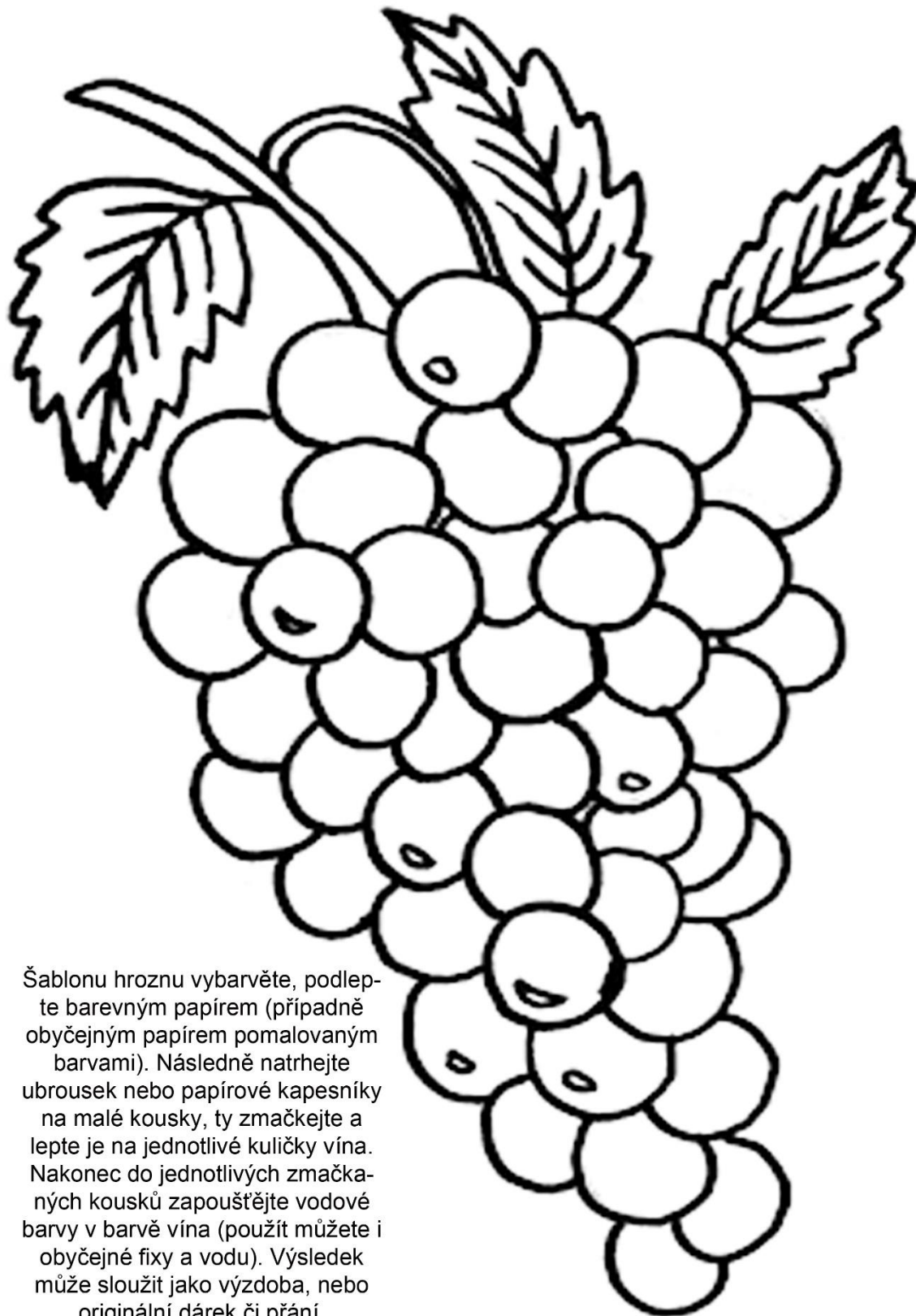
A na závěr ještě trochu toho tvoření, které vám snad zpříjemní sychravé podzimní počasí a pomůže vám se odreagovat po náročném dni ☺.

Vybarvi, podlep a vystřihni svatomartinskou husičku, přehni jí nad hlavou a postav si ji na slavnostní stůl jako jmenovku, nebo na okno či nábytek v pokojíčku jako dekoraci. Použít ji můžeš i jako originální přáníčko nebo dárek!

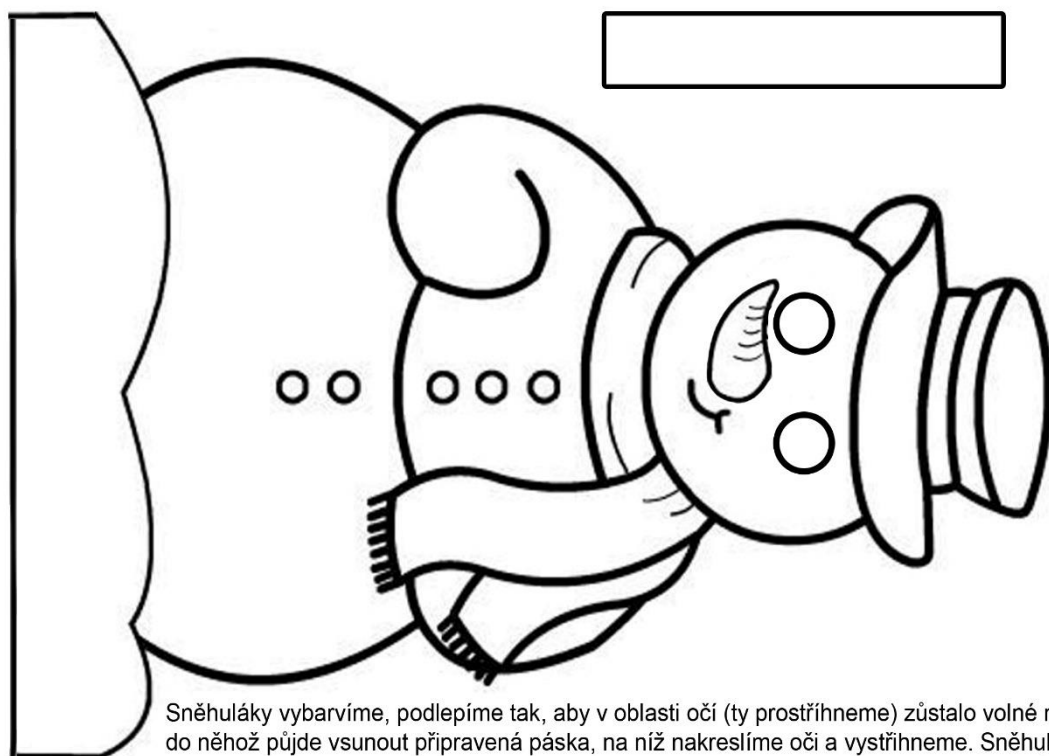
Vybarvi, podle a vy-
stříhni svatomartinského
koníka, přehni ho nad
hlavou a postav si ho na
slavnostní stůl jako
jmenovku, nebo na
okno či nábytek v
pokojíčku jako dekoraci.
Použít ho můžeš i jako
originální přáníčko,
hračku nebo dárek!

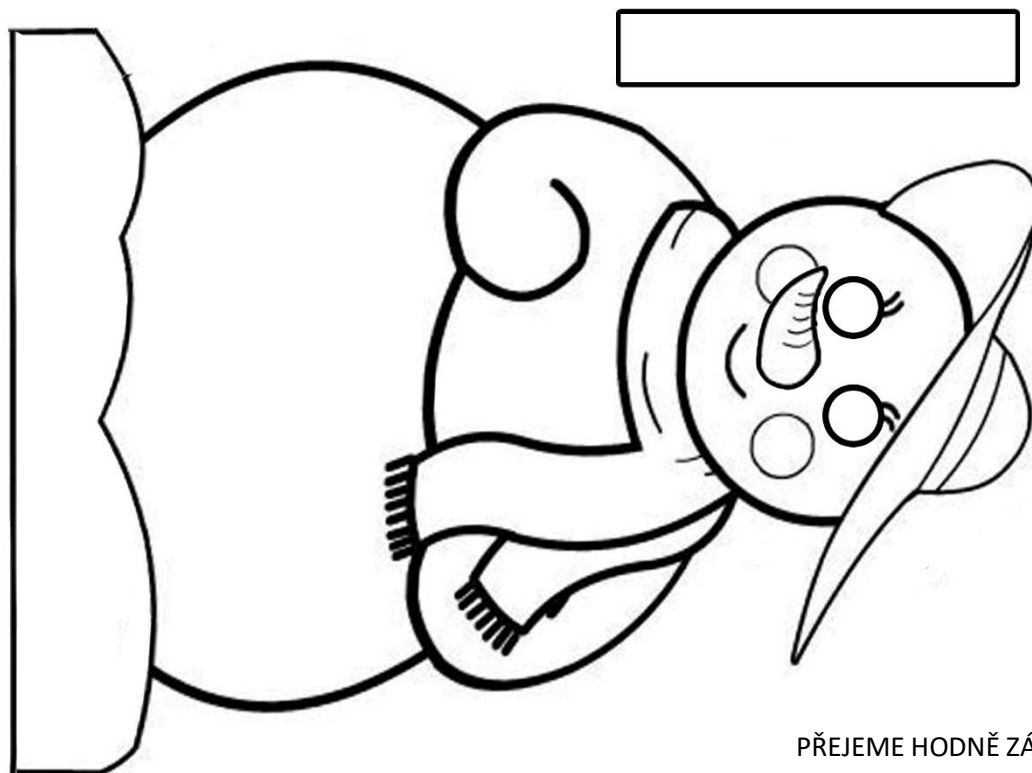

Šablonu hroznu vybarvěte, podlepte barevným papírem (případně obyčejným papírem pomalovaným barvami). Následně natrhejte ubrousek nebo papírové kapesníky na malé kousky, ty zmačkejte a lepte je na jednotlivé kuličky vína. Nakonec do jednotlivých zmačkaných kousků zapouštějte vodové barvy v barvě vína (použít můžete i obyčejné fixy a vodu). Výsledek může sloužit jako výzdoba, nebo originální dárek či přání.

A na závěr něco k tomu „sněhu“, který má sv. Martin symbolizovat

Sněhuláky vybarvíme, podlepíme tak, aby v oblasti očí (ty prostříháme) zůstalo volné místo do něhož půjde vsunout připravená páska, na níž nakreslíme oči a vystříháme. Sněhuláci tak budou ve výsledku koulet očima podle toho jak budeme pásku posouvat a my je můžeme využít k dekoraci, nebo jako přání, dárek či hračku.

PŘEJEME HODNĚ ZÁBAVY!!!

VYCHOVATELKY ŠD ☺